

καὶ κατεσκληκὸς πρὸς ὁπὸν τῆς, τοὺς μέλανας, ὡς ὁ ἄδης, ὀφθαλμοὺς τῆς, καὶ τοὺς σκελετώδεις βραχίονας τῆς τεταμένους ὅπως μετὰ συλλαβῶσιν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ μετὰ κατεδίωκε μανιωδῶς...

Ὁ Ράλφ ἠνένησε πᾶντα τοὺς φόβους μου καὶ συνεμέρισθη αὐτούς· ἀφῆκον αὐτῷ ἐλευθερά τὰ ἴνια, καὶ ἐπέτα, ὡς ἀέτος.

— Στήθι! Στήθι! ἐκραύγαζε τὸ φάντασμα, ἡ μήτηρ σου ἀπέθανε παράφρων... ὁ πάππος ἀπέθανε παράφρων... Εἰς ἐμὲ μόνον ἀνήκει...

Ἄλλ' ἐγὼ ἔτρεχον πάντοτε. Εἶχον διέλθει τὸ δάσος καὶ εἰσπρόχρημν ἤδη ἐντὸς πυκνοτάτου τινὸς δρυμοῦ.

Ὁ Ράλφ ἐπῆδα μετὰ θαυμασίας εὐκυνήσιας τὰς τᾶφρους καὶ τοὺς θάμνους.

Ἄλλὰ τὸ φᾶσμα καθ' ὅσον προῦχῶρει, ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεχαιτίζετο ἡ ὁρμή του· αἱ τᾶφροι καὶ αἱ ἀκανθοὶ παρεκώλυναν τὴν πορείαν του.

— Ἀχ! κατηραμένον φᾶσμα, ἀνέκραξα, δὲν θὰ δυνήθης νὰ με φθάσῃς! Ὅχι, ἡ παραφροσύνη δὲν εἶνε νόσος κληρονομικὴ!... τὸ ἤξεύρω, τὸ ἀνέγνωσα εἰς διάφορα συγγράμματα... Τρέχε ὅσον θέλεις, κατηραμένον φᾶσμα, δὲν θὰ με φθάσῃς ποτέ!

Τὰ ὑψίκορμα καὶ προαιώνια δένδρα τῶν δασῶν ἐφειγόν ὀπισθὲν μου μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, καὶ ἡ φύσις ὅλη ἐντρομος ἐπανελάμβανεν ὡς ἡχώ τὰς φοβεράς ὠρυγὰς τοῦ ἀποτροπαίου φάσματός, ἡ δὲ βοή αὕτη, αὐξανόμενη ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ἐπλήρου τὰ ἔρημα καὶ σιωπηλὰ ἐκεῖνα δάση. Τοσοῦτος δὲ θόρυβος ἀντήχει καθ' ὅλον τὸν ἀπέραντον ἐκεῖνον τόπον, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ λύκοι διήρχοντο ἐντρομοὶ αὐτὸν καὶ ἐκρύπτοντο ὑπὸ τοὺς μᾶλλον πυκνοὺς θαμνῶνας.

— Ἀνδρέα! Ἀνδρέα! ἐκραύγαζε πάντοτε ἡ ἀνάδοχος μου.

Ἐτρεχε πάντοτε μόνη, οἱ δὲ ἱπποκόμοι τῆς ἠκολούθουν αὐτὴν μακρόθεν, μὴ δυνάμενοι νὰ τὴν φθάσωσιν. Ὅσακις δὲ ἡ γλυκεῖα φωνὴ τῆς μ' ἐκάλει, ἔβλεπον τὸ φᾶσμα συσπειρούμενον μετὰ κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ πᾶντα ἐπαναλαμβάνον μετ' ἀγρίας ὀργῆς τὴν ὁρμητικὴν καταδίωξίν του. Καὶ καθ' ὅσον ὁ ἵππος τῆς Ἀρτέμιδος ἐπλησίαζεν, ἐπὶ τοσοῦτον τὸ φᾶσμα καθίστατο μᾶλλον ἀκαθεκτὸν καὶ ὁρμητικώτερον. Οἱ λόφοι καὶ οἱ πέριξ βράχοι ἔτρεμον, ἡ γῆ ἐσπινθηροῦλεν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν ἵππων καὶ ἡ κόνις τῶν ὁδῶν ἀνέρχετο ὡς στρόβιλος, οἶονεὶ θέλων ν' ἀναρπάσῃ ἡμᾶς...

Ἐν διαστήματι μίᾳς καὶ ἡμισείας ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς ἀδενδρὸν τι μέρος.

Τὸ φᾶσμα αἰωνίως μᾶς παρηκολούθει, ἀλλ' ἤδη ἐπρέγγετο ὡς ψυχορραγῶν.

— Κραύγαζε ὅσον θέλεις, μέγαίρα! ἀνέκραξα ἐκράγεις εἰς γέλωτας, θὰ σὲ συλλαβῶ ἐπὶ τέλους, θὰ σὲ συλλαβῶ!

Εἶχον διαγράψει λαμπρότατον σχέδιον ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τινὸς ὑπάρχει μικρὰ τις ἀλλ' ἀχανὲς ἄβυσσος, τῆς ὁποίας τὸ βάθος πλήρες ὕδατων μυκωμένων καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην τοῦ ἀνέμου

πνοήν, σκοτίζει τὸ ὄμμα καὶ τοῦ μᾶλλον ἀτρομήτου ἥρωος.

Ἐσκέρθη νὰ πηδήσω διὰ τοῦ ἵππου μου τὴν ἄβυσσον ἐκείνην.

Ἄν μ' ἐμμεῖτο τὸ φᾶσμα, ἀναμφιβόλως θὰ συνετρίβετο ἐντὸς τῆς ἄβυσσου.

ᾠρμησα πρὸς τὸ χεῖλος τῆς ἄβυσσου... Καὶ θὰ διηρχόμην αὐτὴν ἀφόβως, ἀνδρὲς ἀνεχαιτίζε τὴν ὁρμητικὴν πορείαν μου σπαρακτικῇ τις καὶ κλαυθμηρᾷ κραυγῇ τῆς ἀναδόχου μου... Ὁ ἵππος τῆς εἶχεν ἀπαυδῆσει καὶ ἐπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους...

Ἐσταμάτησα. Τὸ φᾶσμα, περίτρομος, ἐτράπη εἰς φυγὴν ἀναμέσων τῶν δασῶν καὶ ἐξηφανίσθη ἐντὸς τινος μεγάλης ὀπῆς.

Ἐτρεξα ἀμέσως πρὸς τὴν Ἀρτεμιν, τὴν ὁποίαν ἐνόμισα νεκράν. Ἐθεσα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς καὶ ἠσθάνθη ἀσθενεῖς τινος παλμούς. Ἀνήγειρα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ, γονυπετὴς ἐνώπιόν τῆς, ἐθλίβον εἰς τὰ στήθη μου τὴν ὠχρὰν κεφαλὴν τῆς. Οὐδεμίαν ἐλπίς σωτηρίας ἤμεθα μόνον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκεῖνῃ. Ἄλλ' οὐχ ἤττον οἱ δύο ἱπποκόμοι εἶχον ἀκολουθήσει τὰ ἴχνη μας· ἤκουον τὸν ὁρμητικὸν καλπασμὸν των καὶ ἐν ἀκαρεῖ εἶδον αὐτοὺς ἀναφνέντας εἰς τὸ ἀπώτερον ἄκρον τοῦ δάσους καὶ μετ' ὀλίγον ἐνωθέντας μετ' ἡμῶν. Καὶ τότε, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, μετέφερον τὴν ἀνάδοχόν μου παρὰ τὰ ρεῖθρα διαυγούς τινος πηγῆς, ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένης καὶ κατασταλαζούσης ὑπὸ τὸ βρῦν.

Ἐβρεξα πᾶντα τοὺς κροτάφους τῆς καὶ ἔχυσά ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς σταγόνας τινὰς ὕδατος. Εἰς μάτην ἐκάλουν αὐτὴν θρηνῶν καὶ ὀλοφυρόμενος. Ἡ ὠρία ἀνάδοχος μου δὲν ἤκουεν, οὔτε ἀπῆντα... Ἐνόμιζον ὅτι ἡ γῆ ἔτρεμεν ὑπὸ τοὺς πόδας μου, ἀπειλοῦσα νὰ καταβροχθίσῃ ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἡδὴ πυκνὰ καὶ μαύρα νέφη ἐξετεινόντο ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος καὶ ὠθούμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, συνεσπρεύοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐνώπιον ἡμῶν λόφου, ἀπέκρυπτον δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας, ὡς πυκνὸν καὶ κένθιμον κάλυμμα. Ἐθλίψα ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἐπὶ τῶν χειλέων μου τὴν ἀκίνητον καὶ ψυχρὰν αὐτῆς χεῖρα, ὅπως θερμῶν αὐτὴν, ἀλλ' εἰς μάτην. Θὰ ἔδιδον εὐχαρίστως, ὅπως τὴν σώσω, τὸ αἷμά μου, τὴν πνοήν μου, τὴν ζωὴν μου.

Ἐπὶ τέλους ἀσθενῆς τις στεναγμὸς ἐξῆλθε τῶν χειλέων τῆς, αἱ παρειαὶ τῆς ἀνελάμβανον βαθμηδὸν τὴν προτέραν χροῖαν των καὶ δάκρυα ὠλίσθησαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς... Ἰδούσα με δὲ παρὰ τοὺς πόδας τῆς, ἐνόμισεν ὅτι ὤνειρεύετο...

— Εἰμ' ἐγώ! εἰμ' ἐγώ! τῇ ἔλεγον θρηνῶν. Δὲν μοι ἀπῆντησεν ἀλλ' ἡ χεῖρ τῆς μόνον μοι ἐθλίψεν ἐλαφρῶς τὴν ἰδικήν μου. Τότε πλέον ἀνέλαβον θάρρος. Εἶχε καταπέσει ἐπὶ τῶν βρυωνίδων, ἀλλὰ δὲν εἶχε πληγωθῇ οὐχ ἤττον ὅμως ἠσθάνετο τοσοῦτον κάματον καὶ τοσαύτην ἀδυναμίαν, ὥστε οὐδὲ κἂν ἐπειράθην νὰ κινηθῇ ἐκεῖθεν.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀδενδρὸς ἐκεῖνου μέρους ὑπῆρχε καλύβη τις, ἐγερεῖσθαι ὑπὸ τῶν ξυλοκόπων καὶ πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλειφθεῖσα παρ' αὐτῶν. Ἐκόψαμεν κλαδούς τινὰς δένδρων καὶ ἐσχηματίσαμεν μικρὸν φορεῖον δι' οὗ μετεφέρομεν ἐκεῖ τὴν ἀτυχῆ ἀνάδοχόν μου. Ὁ Ἀντώνιος καὶ ὁ Παῦλος ἔδωκον βραδέως, ἐγὼ δὲ πλησίον αὐτῆς, κρατῶν τὰς χεῖράς τῆς.

Μόλις ἐφθάσαμεν, προητοιμάσαμε μετὰ σπουδῆς μικρὰν κλινὴν ἐκ ξηρῶν χόρτων, ἐφ' ἧς ἐναπεθέσαμεν αὐτὴν· εἴτα δὲ διέταξα τὸν Παῦλον νὰ μεταβῇ ταχέως εἰς τὸ φρούριον καὶ νὰ φέρῃ ἐκεῖθεν ἄμαξαν.

— Ἄλλ' ἂν ὁ κύριος κόμης ἰδῇ τὸ ἄλλοτ' του πνιγμένον εἰς τὸν ἰδωτὰ, θὰ με διώξῃ ἀμέσως, κύριε.

— Τότε λάβε τὸν Ράλφ! ἀνέκραξα ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου, τί με μέλει... ἄς ἀποθάνῃ!

Ταλαίπωρε Ράλφ!... πόσον τὸν ἐλυπούμην!... Ἄλλ' οὐχ ἤττον ἦτο τοσοῦτον ὠχρὰ, τοσοῦτον καταβεβλημένη ἡ ἀνάδοχος μου... Ἐφοβούμην δι' αὐτὴν... ἔπρεπε νὰ τὴν σώσω!

— Πάσχεις πολὺ; τὴν ἠρώτησα δακρύων, ὅτε ἐμείναμεν μόνον.

— Ὅχι, δὲν εἶνε τίποτε, ἐφοβήθη πολὺ, καὶ τίποτε περισσώτερον... Μόνον τὸ σῶμά μου αἰσθάνομαι πολὺ βεβαρημένον καὶ μόλις δύναμαι ν' ἀνοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου...

— Κοιμήσου ὀλίγον, μὴ φοβηθῇς, θὰ μένω πλησίον σου πάντοτε.

— Εὐχαριστῶ, μοι εἶπε.

Καί, κλείσασα τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπεκοιμήθη ἐλαφρότατον ὕπνον, ὡς ἀθῶον παιδίον.

Ἐπεται συνέχεια.

MANOTHA GONZALEZ

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ἐκ τοῦ Ἰσπανικοῦ.

Α

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1463, περὶ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, ἡ πλατεῖα τοῦ Ἀλκαζάρ τῆς Τολέδης ἐπληροῦτο περιέρ- γου πλήθους, ἀναμένοντος τὴν ἐπάνοδον τῆς βασιλείας Ἰωάννης τῆς Πορτογαλίας — συζύγου τοῦ βασιλέως τῆς Καστίλλιας Ἐρρίκου Δ' — καὶ τῆς βασιλό- παιδος δόνας Ζουάνας, θυγατρὸς αὐτῶν.

Ἐν τούτοις πάντες οἱ ὀκνηροὶ οὗτοι, πάντες οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι ἄστοι, καίτοι ἀμέριμνοι κατὰ τὸ φαινόμενον, συνωστίζοντο καθ' ὁμίλους καὶ ἀντήλλαττον χαμηλοφώντας μυστηριώδεις τινὰς λέξεις. Καίτοι δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀπεικονίζετο πλήρης γαλήνη, οὐχ ἤττον, παρατηρῶν τις αὐτοὺς ἐπισταμένως, εὐκόλως θ' ἀνεκάλυπτεν ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἐνεχυροῦντο φοβερά τρικυμία, ὅπως τὰ λευκόφαια καὶ ἀραιὰ ἐκεῖνα νέφη, ἅτινα πλανῶνται ἐπὶ τοῦ κυανοχρόου οὐρανοῦ,

καὶ τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον προαγγέλλουσι τὴν θύελλαν.

Εἰς τὸ ἄκρον τῆς πλατείας καὶ παρὰ τὸν τοῖχον μονῆς τινος ὁμίλος τις ρακεν-δύτων ἐπατιῶν ἐκάθητο κατὰ γῆς, ἀναμενόντων τὴν διανομὴν τοῦ ζωμοῦ, τὸν ὅποιον, κατ' ἔθος, οἱ μοναχοὶ κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ἐδίδον εἰς αὐτούς.

Οἱ πλεῖστοι τῶν πειναλέων τούτων, μέ-χρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὸ ὁρολόγιον τῆς μονῆς θὰ ἐσήμκινε τὴν μετὰ παλμῶν καρδίᾳ ἀναμενόμενῃν προσφιλεῖ ὥραν, ἐρο-κάνιζον ξηρὰ τινα τεμάχια ἄρτου, ὅπως καταστείλωσι τὴν ἀκατάσχετον πείναν των. Ὅσοι δὲ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον τοι-αῦτα ἐκάθητο συσπειρωμένοι παρὰ τὰς γωνίας τῆς μονῆς, ἀπολαμβάνοντες τῶν θερμολόγων ἀκτίνων τοῦ δύνοντος ἡλίου καὶ διηγούμενοι ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἀπό-κρυφα βάσανα καὶ τὰς καθημερινὰς στε-ρήσεις τοῦ βίου των.

Εἰς τὸν πρῶτον ἦγον τοῦ ὁρολογίου τὰ πειναλέα ταῦτα ὄντα ἡγήθησαν ὡς ἐξ αὐ-τομάτου καὶ ὤρμησαν συνωθούμενα πρὸς τὴν θύραν τῆς μονῆς, λαμβάνοντα κατὰ σειρὰν τὰς παρὰ τῶν μοναχῶν διανεμομέ-νας αὐτοῖς πινακίδας, πλήρεις ἀχνίζοντος ζωμοῦ. Ὅτε δ' ἐτελείωσε τὸ λιτόν αὐτῶν δεῖπνον, διηυθύνθησαν βραδέως πρὸς τὴν πλατείαν τοῦ Ἀλκαζάρ καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ ἐκεῖ κυμαινομένου καὶ ἀναμέ-νοντος ὄχλου.

— Λοιπὸν, σύντεκε, εἶπεν ἀνθρωπός τις, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐκ δέρματος κατειργα-σμένου ἐμπροσθέντα καὶ ἡ μάχαιρα μετὰ τῆς ξυλίνης θήκης τῆς ἐμαρτύρουν ὅτι ἦτο βυρσοδέψης, φαίνεται ὅτι ἀπόψε θὰ πάσι καλὰ ἡ δουλειά μας.

Ὁ πρὸς δὲν ἀπετεινόντο αἱ λέξεις αὗται ἐφάνετο ὅτι ἦτο τίμιος ἀνθρωπος, τοῦ ὁποῦ ἡ φυσιογνωμία ἦτο μὲν ἀπλῆ, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ὑπερήφανος, ἡ δὲ ὄψις αὐ-τοῦ ἐρυθρὰ.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου κ' εἰς τοῦ Θεοῦ τ' αὐτί, ἀδελφέ μου, ἀπήντησε δὲν ἔμπορὸς ὅμως νὰ πιστεύσω ἀκόμη τέτοιαν εὐτοίχῃαν.

Τρίτος τις ἐπλησίασε πρὸς αὐτούς. Ἦτο δὲ οὗτος ὁ κωδωνοκρούστης τῆς μητρο-πόλεως, ὁ κύρ Διέγος Μελάμπας, ἀνθρω-πος μικροῦ καὶ κυρτοῦ ἀναστήματος, καὶ ὅστις περιεφέρετο ἀπὸ ὁμίλου εἰς ὁμίλον, διεγείρων τὸ θάρρος τοῦ ὄχλου καὶ ἐνθαρ-ρύνων τοὺς μᾶλλον δυσχερεστημένους ἐξ αὐτῶν.

— Ἐ! σύ, κύριε ρήτορα, τὸν ἠρώτησεν ὁ βυρσοδέψης, δὲν μάς λές, εἶνε ἀλήθεια ὅ,τι ἀκοῦμε ;

— Πιέπει νὰ το πιστεύσης, γιατί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶνε ἄσχημο πρᾶγμα...

— Λένε πῶς ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Το-λέδης ἐγγεῖνε καὶ αὐτὸς συνωμότης.

— Σιγά, σιγά θὰ γίνη καὶ ἀρχηγός, ὑπέλαθεν ὁ κύρ Διέγος.

Καί, θέτας τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χει-λέων του, εἰς ἐνδείξιν ἐχευμῆς.

— Θὰ ἰδῇτε καὶ ἄλλους πολλοὺς κλη-ρικούς, εἶπε χαμηλοφώνως, ν' ἀνακατε-θοῦν εἰς αὐτὴν τὴν δουλειά.

— Αὐτὸ θὰ ᾤη, εἶπεν ὁ ἐρυθροπάρεος πολίτης, ὅτι τὸ πρᾶγμα πλέον ἤλθεν εἰς τὴν ἀκμὴν του καὶ ὅτι καθένας τώρα μπο-ρεῖ νὰ ἐκφράζεται ἐλεύθερα.

— Ἀλλὰ εἰμεθα βέβαιοι περὶ τῆς ἐπι-τυχίας ; ἠρώτησεν ὁ βυρσοδέψης.

— Ἀ! ὅσῳ γι' αὐτὸ εἶμαι πάρα πολὺ βέβαιος, ὑπέλαθεν ὁ κύρ Διέγος, τόσῳ μά-λιστὰ βέβαιος ὅπου στοιχηματίζω τὸ κε-φάλι σου μ' ἓνα μαρὰβέδι!

— Ὡ! διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ βυρσοδέ-ψης, μορφόσας ἐλαφρῶς, πραγματικῶς θὰ ἦσαι βέβαιος γι' αὐτό. Λοιπὸν θὰ ζητή-σωμεν ἀπὸ τὸν βασιλέα...

— Δὲν σοῦ τὸ εἶπα ἑκατὸν φοαῖς ;

— Ναί, χθὲς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Ὀπλῶν τῆς Τολέδης, ποῦ ἐπίναμε ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον κρασί τῆς Μάγγης, ἀλλ' εἶμαι τόσῳ στενοκέφαλος, ποῦ δὲν ἔμψη-καν εὐκολα εἰς τὸ κεφάλι μου.

— Τὸ μοιᾶζεις καὶ σύ, βλέπω, προσ-έθηκεν ὁ κωδωνοκρούστης, σὰν τὴν παροι-μίαν : *κουφοῦ καμπάνι κι' ἂν κιτυπᾷς*. Πρέπει λοιπὸν νὰ σου τὰ ξαναπῶ, καθὼς βλέπω.

Καί, παρειδύσας πάραυτα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁμίλου, ἐξηκολούθησεν.

— Τὸ ἔθνος ὅλον ζητεῖ ἀπὸ τὸν βασι-λέα δὲν Ἐρρίκον τὸν τέταρτον νὰ μὴν ἀναγνωρίσῃ ὡς διάδοχον τοῦ θρόνου τῆς Καστιλλίας τὴν δόναν Ζουάναν.

— Ναί, ναί, αὐτὸ θέλομεν ὅλοι ; ἀνέ-κραξαν μὲς φωνῇ ἅπαντες.

— Ἡ δόνα Ζουάνα εἶνε νόθα, προσέ-θηκεν ὁ κωδωνοκρούστης, καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ Καστιλλιανοί, σὰν ἐξυπνοὶ ποῦ εἶνε, τὴν ὀνομαζοῦν *Βελτρανοπούλα*!

— Μ' ἄλλους λόγους, ὑπέλαθεν ὁ βυρ-σοδέψης, εἶνε κόρη τοῦ δὲν Βελτράνδου δὲ λὰ Κουέβα, τοῦ ἐρωμένου τῆς βασι-λίσσης.

Ὁ κωδωνοκρούστης ἐμειδίασεν ἀφελῶς καὶ ἐξηκολούθησεν.

— Τὸ σύνθημα λοιπὸν θὰ εἶνε : Κάτω ἡ Βελτρανοπούλα!

— Κάτω ἡ Βελτρανοπούλα ; ἐπανελά-θεν ὠρυσμένοι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ὁμίλος.

— Δὲν ἤλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα, εἶπε ζωη-ρῶς ὁ κύρ Διέγος, προσπαθῶν ν' ἀναχα-τίσῃ διὰ τῶν χειρῶν του τὴν ὀρμὴν τῶν συνταίρων του· περιμένετε τὴν ὥραν, ποῦ καθε βράδυ ἐρχεται ἡ Βελτρανοπούλα εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἀλκαζάρ καὶ μοιράζει ἐ-λεημοσύνας εἰς τοὺς πτωχοὺς.

— Ἀ! δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἔλθῃ, ὑπετον-θόρυσεν ἀγρίως ὁ βυρσοδέψης. Καὶ ὅμως θὰ ἐπρωτιμούσα καλλίτερα νὰ κτυπή-σουμε τοὺς ἀληθινοὺς ἐχθροὺς μας παρὰ αὐτὴν...

Ἡ Διέγος Μελάμπας ἔρριπεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα λοξόν, πλήρες ὀργῆς καὶ ἀγανα-κτῆσεως· ἀλλὰ, καταστείλας αὐτὴν ἐν ἀ-καρεῖ, προσέθηκε μειδιδῶν.

— Ἐχε ὑπόμονήν, ἀδελφέ μου, γιατί ὁ λαὸς τῆς Καστιλλίας θὰ ζητήσῃ καὶ τὴν καταστροφὴ καὶ τὴν ἐξορία αὐτοῦ τοῦ ἀναξίου εὐνοουμένου βασιλέως, τοῦ δὲν

1 Μικρὸν νόμισμα Ἰσπανικὸν ἀξίας 1 1/2 λεπτοῦ.

Βελτράνδου Δὲ λὰ Κουέβα, ὁποῦ ἐξ αἰτίας του ὁ βασιλεὺς κατέβασεν ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Το-λέδης καὶ τὸν μαρκήσιον Δὲ Βιλλένα διὰ νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν των καὶ διὰ νὰ τοῦ χαρίσῃ καὶ τὸν τίτλον τοῦ κόμη-τος Δὲ Λεδέσμα, ὁ ὁποῖος ἐξοδεύει εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰς διασκεδάσεις τὰ εἰσοδήματα τοῦ βασιλείου καὶ ὁ ὁποῖος ντύνεται εἰς τὰ χρυσα διὰ νὰ μας κἀν ἐπίδειξιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ βασιλεὺς εἶνε τυφλός, πρέπει ἡμεῖς νὰ του ἀνοίξωμε τὰ μάτια, καὶ ἂν δὲν θέλει νὰ ἐκδικηθῇ αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον Βελτράνδον, ὁ ὁποῖος τοῦ προσβάλλει τὴν τιμὴν μὲ τόσῃν ἀδι-αντροπίαν, ἡμεῖς πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ τον ἐκδικηθῶμεν.

— Πρέπει ἐξάπαντος αὐτὸς ὁ Βελτράν-δος νὰ πέσῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του, προσέθη-κε σοβαρῶς ὁ ἐρυθροπάρεος πολίτης.

— Καὶ νὰ τον ἐξορίσωμεν ὡς προδότην, ὑπέλαθεν ὁ κύρ Διέγος.

— Ἡ καλλίτερα νὰ τον σκοτώσωμε, προσέθηκε μετὰ στωϊκῆς ἀταραξίας ὁ βυρ-σοδέψης, ὅπως ἔκαμαν καὶ τοῦ στρα-τάρχη Ἀλβάρου Δὲ Λούνα, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν τόσῳ κακός, ὅσῳ αὐτὸς ὁ ἀθλιος Βελ-τράνδος.

— Κάτω ὁ δὲν Βελτράνδος! ἀνέκραξαν μὲς φωνῇ οἱ ἐπαναστάται.

— Θάνατος εἰς τὸν κόμητα Δὲ Λεδέ-σμαν! ἠκούσθησαν αἰφνης φωναί τινες, με-ταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνετο ἡ ὀξεῖα καὶ ἔρρινος φωνὴ τοῦ ἐρυθροπαρείου πολίτου.

Ὁ κωδωνοκρούστης εἶχεν ἤδη ἀπομα-κρυνθῇ ἐκεῖθεν· ἠγόρευεν ἐν τῷ μέσῳ ἄλ-λου ὁμίλου, εἰκυσι βήματα ἀπέχοντος ἀπ' αὐτῶν.

— Νὰ σοῦ πῶ, κύρ Βαλταζάρ, ὑπέ-λαβε τότε ὁ εὐσαρκος βυρσοδέψης, ἀποτα-θεὶς πρὸς τὸν ἐρυθροπάρεον πολίτην, ἐν-θουσιασθέντα ἐκ τῶν λόγων τοῦ κωδωνο-κρούστου, φαίνεται πῶς αὐτὸς ὁ δὲν Βελ-τράνδος Δὲ λὰ Κουέβας εἶνε ἄσπονδος ἐχ-θρὸς σου. Χωρὶς ἄλλο θὰ σὸ πλεξε καμμιά βρωμοδουλειά!

— Ἐμέ ; ὄχι! ἀπήντησεν ὁ Βαλταζάρ ἐκπληκτός. Οὔτε καὶ τὸν γνωρίζω· ἀλλὰ φωνάζω ἐναντίον του ἐξακτίας τῆς γυναι-κὸς καὶ τῆς θυγατέρας μου.

— Πῶς! αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἄτιμος ἐτόλ-μησε νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τῆς κυρὰ-Υακίνθης;

— Ὅχι, ὄχι, ἀδελφέ, δὲν ἐφθασεν ἔως ἐκεῖ νὰ τοιμήσῃ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τῆς τιμιωτέρας γυναικὸς τοῦ κόσμου.

— Τότε μήπως καὶ ἠθέλησε νὰ ξελο-γιάσῃ τὴν κόρην σου τὴν Ἐλεονώραν;

— Οὔτε καὶ αὐτό, ἀπήντησεν ὁ Βαλ-ταζάρ μετὰ θριαμβευτικῶν ὤρων· ἀλλ' ἔχω δύο παρὰθυρα πρὸς τὸ μέρος τῆς πλατείας, ποῦ ἂν τύχῃ καμμιάν φορὰ νὰ κόψουν αὐτὸν τὸν ἄτιμον τὸν Βελτράνδον εἰς τὴν πλατείαν, φαντάσου τί κόσμος θὰ συνα-χθῇ καὶ θὰ νοικιάσω τὰ παρὰθυρά μου εἰς πολὺ μεγάλην τιμὴν.

— Λοιπὸν ;

— Λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐρυθροπά-ρεος ἀπὸς μετὰ βλακώδους ἀγαθότητος,

ἡ γυναίκα καὶ ἡ κόρη μου περιμένουν ἀνυπομένως νὰ ἔλθῃ αὐτὴ ἡ στιγμή, γιατί ὑποσχέθηκα εἰς αὐτάς ὅτι μὲ τὰ λεπτὰ τοῦ θὰ πάρω θὰ ταῖς ἀγοράσω ἀπὸ ἑνὸς ἐπανωφόρι.

— Ὁ Θεὸς νὰ εἰσακούσῃ τὰς εὐχὰς σου, ἀδελφὲ Βαλταζάρ! εἶπεν ὁ βυρσοδέψης, ἀφήσας ἐκπληκτον τὸν ἐρυθροπάρειον πολίτην.

Αἶφνης ὑπόκωφος θόρυβος ἀντήχησεν ἀνὰ τὴν πλατεῖαν. Τὸ πλῆθος συνωθοῦτο καὶ συνωστίζετο πρὸς τὴν πύλην τοῦ Ἀλκαζάρ, δι' ἧς ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ ἡ βασίλισσα Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας μετὰ τῆς βασιλόπαιδος δόνας Ζουάνας, περιστοιχισμένη ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς αὐλῆς καὶ ὑπὸ διαφόρων ἀκολούθων, πολυτελῶς ἐνδεδυμένων.

Ἡ νεαρὰ βασιλόπαις, τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ ὑπῆρξεν ὄντως πολυάραχος, ἐκάθητο ἐπὶ μικρᾶς μελανῆς ἡμιόνου, τῆς ὁποίας ἡ ἡμιονοσκευὴ ἡκτινοβόλει ὡς ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τὴν ὁποίαν ἐκάλυπτε σχεδὸν ὅλην μακρὸν ἐξ ἐρυθρᾶς μετάξης πλέγμα, πεποικιλμένον κατὰ τὰ ἄκρα διὰ χρυσῶν θυσάνων, οἵτινες, κατὰ τὸν συρμὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἤπτοντο σχεδὸν τῆς γῆς. Τὸ ὥχρον αὐτῆς πρόσωπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔλαμπον δύο ὠραιότατοι κυανοὶ ὀφθαλμοί, καὶ τὸ ὁποῖον καθίστα ἔτι μᾶλλον συμπαθὲς τὸ γλυκὺ ἄμα καὶ μελαγχολικὸν μειδίαμα αὐτῆς, καὶ ἔτι μᾶλλον ὥχρον ἡ ξανθὴ αὐτῆς κόμη, ἐμαρτύρει ψυχὴν δειλὴν καὶ ἀμέριμνον, ἐκδοτον μᾶλλον εἰς τὰς θρησκευτικὰς μελέτας ἢ εἰς τὸν θόρυβον καὶ τὰς διασκεδάσεις. Βλέπων τις αὐτήν, ἦτο δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ διατί αὐτὴ ἡ ζωηρὰ παιδίσκη, ἡ τόσῃ ὠραία καὶ τόσῃ προσήνης, εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τὸν λαὸν ἀκατάσχετον καὶ φοβερὸν μῆτος. Οὐχ ἦττον, ἵνα ὁμολογήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, οὐδεὶς κατὰ βῆθος ἐμίσει αὐτήν, ἀλλὰ πάντες τὴν ἐθεώρουν ὡς τὸ μόνον καὶ ἀσφαλέστερον μέσον, δι' οὗ ἐδύνατο νὰ ἐκδικηθῶι τὸν εὐνοούμενον τοῦ βασιλέως.

Μόλις ἡ συνοδία ἐνεφανίσθη, ἀσθενεῖς τινες φωναὶ ἠκούσθησαν: «Ζήτω ἡ βασίλισσα! Ζήτω ἡ βασιλόπαις!» ἀλλ' αἱ φωναὶ αὗται, μὴ εὐροῦσαι οὐδεμίαν ἡχώ, ἐξηφανίσθησαν πάραυτα ἐντὸς τοῦ πλήθους, τοῦ ὁποίου ἡ βαθεῖα καὶ νεκρώσιμος γῆ ἦτο φανερά ὕβρις ἐναντίον τοῦ προσώπου τῆς βασιλίσσης. Ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας ἐρρίψε περίξ αὐτῆς βλέμμα πλήρες ὀργῆς, καὶ, κεντήσασα τὸν ἵππον τῆς, εἰσῆλθεν ὑπερῆφάνως εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἀλκαζάρ.

Ἡ δόνα Ζουάνα ἔσπευσε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν μητέρα τῆς, οὐχὶ ἔνεκεν ὀργῆς καὶ μίσους πρὸς τὸν λαόν, καθόσον οὔτε κἀν ἡννόησε τί πρὸ ὀλίγου συνέβη, ἀλλ' ὅπως ταχύτερον ἐλέστη τὸς πτωχοὺς τῆς, οἵτινες ἀνέμενον αὐτήν εἰς τὰ προπύλαια τοῦ ἀνακτόρου τῶν καὶ ἔβλεπον μακρόθεν αὐτὴν μετὰ ἱκευτικοῦ βλέμματος.

Ὅθεν, μόλις ἐφθασεν ἐκεῖ, ἐπήδησεν ἐλαφρὰ καὶ μειδιῶσα ἐκ τῆς ἡμιόνου τῆς, τὴν ὁποίαν ἀκόλουθός τις ἐκράτει ἐκ τοῦ

χαλινοῦ, καὶ ἔνευσε μετὰ παιδικῆς ὁλως ἀπλότητος πρὸς τὸν ἀρχιτρίκλινόν τῆς νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτήν. Οὗτος δ' ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ καὶ ἔφερεν εἰς αὐτὴν μέγα βαλάντιον πλήρες ἀργυρῶν νομισμάτων, ἅτινα διένειμε κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἐκάστην δὲ πρωΐαν ἔφερον εἰς αὐτὴν κάνιστρον πλήρες κριθῆς, τὴν ὁποίαν μειδιῶσα ἐρρίπτεν εἰς τὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα ὠνόμαζε μικροὺς ἐπαίτας τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ βασιλόπαις, λαβοῦσα τὸ βαλάντιον, ἔτρεξε παιδρὰ πρὸς τοὺς πτωχοὺς τῆς, τῶν ὁποίων τὰς τεταμένους χεῖρας ἐπλήρου ἀργυρῶν νομισμάτων.

Ὅτε δὲ τὸ βαλάντιον ἐκενώθη, ἄλλοι τινὲς ἐπαίται, πολυαριθμότεροι τῶν πρώτων, ἔτεινον πρὸς αὐτὴν τὰς χεῖρας.

Ἡ δόνα Ζουάνα ἐλυπήθη τότε μεγάλως, ἰδοῦσα τὸ βαλάντιόν τῆς κενόν, ἐνῷ τοσοῦτοι δυστυχεῖς ἐστέναζον περίξ αὐτῆς.

— Φεῦ! ἐψιθύρισε τινάσσουσα τὸ κενόν ἤδη βαλάντιόν τῆς, βλέπετε, τώρα εἶμαι πτωχὴ ὅπως καὶ σεῖς.

Καὶ προσέθηκε μετ' ἐπιχαρίτου μειδιήματος, μεμιγμένου μετὰ σφοδρᾶς συγκινήσεως.

— Εὐτυχῶς ὅμως, φίλοι μου, ἡ αὔριον δὲν εἶνε μακράν.

— Δὲν εἶνε μακράν γιὰ σᾶς, ποῦ δὲν σᾶς λείπει τίποτε, ἀπήντησεν ἐπαίτης τις, ἀλλὰ γιὰ μὰς ποῦ πεινάμε;

— Νὰ περιμένωμε μίαν ὀλόκληρον ἡμέραν! ὑπέλαβεν ἄλλος τις. Ἀχ! δόνα Ζουάνα, δὲν ἤξεύρετε τί θὰ πῇ ὀλόκληρη ἡμέρα χωρὶς ψωμί... εἶνε ἀτελείωτη!

— Λάβετε, ἀγαθοὶ μου φίλοι, εἶπεν ἡ βασιλόπαις συγκινημένη καὶ προσφέρουσα αὐτοῖς δακτύλιον, τὸν ὁποῖον ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ δακτύλου τῆς, δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο, μοιρασθῆτέ το.

Ὁ πρῶτος τῶν δύο ἐπαϊτῶν, ὅστις ἐφαίνετο κατ' ἀρχὰς παραλυτικός, ἤρπασε πάραυτα τὸν δακτύλιον καὶ ἐξηφανίσθη ἐν ἀκρεΐ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων πάντων, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ συντρόφου του δυνηθέντος νὰ τὸν προφθᾷ.

Τὸ πλῆθος ἤρξατο γελῶν σπασμωδικῶς.

Ὁ γέλως οὗτος, ἀντικρυς ἀντίθετος πρὸς τὴν εἰλικρινῆ λύπην, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο ἡ βασιλόπαις, μετεῖχε σκληρότητος ἄμα καὶ χαμερπείας. Ἡ δόνα Ζουάνα ἠσθάνθη τὴν καρδίαν τῆς καταθλιβομένην καὶ δάκρυα πικρὰ ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς τῆς. Αἱ εὐλογίαι, τὰς ὁποίας ἦτο εἰθισμένη ν' ἀκούῃ ἐκ τοῦ στόματος τῶν πτωχῶν, μετεβλήθησαν αἶφνης εἰς προσβολάς. Αἱ δὲ προσβολαὶ αὗται ἐμελλον ἐντὸς ὀλίγου νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἀπειλάς.

Ὁ δεύτερος ἐπαίτης, παρατηρήσας τότε ὅτι ἡ βασιλόπαις διηυθύνετο πρὸς τὸ Ἀλκαζάρ, ἔστη ἀποτόμως πρὸ αὐτῆς καὶ ἀνεχαίτισεν αἶφνης τὴν πορείαν τῆς.

— Φαίνεται, ἀνέκραξεν, ὅτι ἐδῶ μόνον οἱ ἄτιμοι ζοῦν. Δὲν θὰ δώσης καὶ εἰς ἐμεῖς τίποτε, Βελτρανοπούλα;

— Ὀνομάζομαι Ζουάνα, ἀπήντησεν ἡ βασιλόπαις μετὰ τσαχύτης ἀποστροφῆς,

ὁποῖαν τῇ ἐπέτρεπον ἡ ἡλικία τῆς καὶ ἡ φυσικὴ τῆς δειλία.

— Σὺ, ἡ Ζουάνα; ἀπήντησεν ὁ κωδωνοκρούστης, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἴστατο σιωπῶν, σὺ δὲν εἶσαι πλέον ἡ Ζουάνα, δὲν εἶσαι ἡ βασιλοπούλα.

— Τί εἶμαι λοιπόν; ἠρώτησεν ἡ βασιλόπαις, τῆς ὁποίας ἡ συνήθης ὠχρότης τοῦ προσώπου ἤρξατο νὰ μεταβάλληται εἰς πελιδνότητα.

— Εἶσαι ἡ Βελτρανοπούλα, ἀνέκραξεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὁ κύρ Διέγος, καὶ ἐκεῖνος ποῦ γυρεύει νὰ σου βάλῃ τὸ στέμμα εἰς τὸ κεφάλι ἀδίκως κοπιᾷ.

— Ἀ! μοὶ ὀμιλεῖτε λοιπὸν οὕτω, διότι δὲν ἔχω νὰ σας δώσω πλέον τίποτε;... Ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγὼ δι' αὐτό, εἶπεν ἡ βασιλόπαις μετὰ φωνῆς εἰς ἄκρον συγκινημένης.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐπίσημον στιγμήν ἦτο ἀληθῶς ὠραία· οἱ μεγάλοι καὶ δακρύοντες ὀφθαλμοὶ τῆς, τὰ κάτωχρα χεῖλη τῆς, αἱ τρέμουσαι χεῖρες τῆς, τεταμμέναι πρὸς τὸν οὐρανόν, ὡς εἰ ἐκλιπαροῦσαι τὸν Θεόν, οἱ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς κυματίζοντες ξανθοὶ αὐτῆς βόστρυχοι, οἵτινες ὁμοιάζον πρὸς πτέρυγας ἀγγέλων, ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ τρόμος, ὅστις κατεῖχε τὴν καρδίαν τῆς, καθίστατο αὐτὴν συμπαθεῖ καὶ ἀξίαν οἴκτου. Οὐχ ἦττον, φύσει ὑπερήφανος οὖσα, δὲν ἐζήτησε νὰ μάθῃ τίς ὁ παραίτιος τῆς λύπης τῆς ταύτης, ὅπως ἐκδικηθῇ αὐτόν, ἀλλὰ, καίτοι μικρὰ ἔτι, ἠρώτησε τὴν καρδίαν τῆς, ὅπως μάθῃ παρ' αὐτῆς τί κακὸν ἐπραξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες τοσοῦτον βανύσας προσέβλεπον αὐτήν.

Ἀλλ' οἱ ἄθλιοι ἐκεῖνοι κατ' οὐδὲν συνεινῆθησαν καὶ ὁ κωδωνοκρούστης ἐξηκολούθησε.

— Φύλαγε τὰ χρήματά σου διὰ νὰ ἡμπορέσῃς μίαν ἡμέραν νὰ ἴπανδρευθῇς, γιατί δὲν ἔχεις πατέρα!

Ἡ δόνα Ζουάνα, ἐκτὸς ἑαυτῆς καταστᾶσα, ἠσθάνθη ρίγος διατρέχον ὅλον τὸ σῶμά τῆς καὶ ἄκουσα ἐγонуπέτησε πρὸ αὐτῶν. Εἰθισμένη εἰς τὰς ὑποκλίσεις καὶ τὰς περιποιήσεις τῶν αὐλικῶν, εἰς τὰς εὐλογίας τῶν ἐπαϊτῶν καὶ εἰς τὰς μειδιάματα καὶ τὰς ἐνθουσιώδεις ὑποδοχὰς τοῦ πλήθους, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν τῶν προσβολῶν τούτων. Καὶ τότε ἐνόμισεν ὅτι ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας ὁμάδος τινὸς δολοφόνων, σκοποῦντων νὰ δολοφονήσωσι τὸν βασιλέα Ἐρρίκον καὶ ἀνέκραξε δι' ἐσβεσμένης φωνῆς.

— Βοήθειαν! βοήθειαν!

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς ἦτο τοσοῦτω γλυκὺς, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτω ἰσχυρὸς συγχρόνως, ὥστε τὸ πλῆθος ὡπισθοχώρησεν ἐντρομον ἐξ αἰδούς μᾶλλον ἢ ἐκ τύφους συνειδότητος.

— Ἀλλὰ τί μὰς πταίει αὐτὸ τὸ κορίτσι, ἀπὸ ἧς φύσις τὸ ἐπλάσε γενναϊόδωρον, εἶπε τότε ὁ βυρσοδέψης.

— Μπᾶ! ὑπέλαβεν ὁ ἀδυσώπητος Διέγος, ἔπρεπε νὰ δῖνῃ λιγώτερον καὶ ὄχι νὰ μὰς κἀνῃ τὴν εὐσπλαγχνικήν. Ἀλλὰ τί ἀνάγκην τὸ ἔχει, ἀπὸ ἧς δὲν Βελτράνδος

κλέπτει τὸν κόσμον; Ἐ! ἐμπρός, ὠραία Βελτρανοπούλα, σήκω ἐπάνω, ἐξηκολούθησε λαδὼν αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ φώναζε μαζὴ μ' ἐμᾶς. Κάτω ὁ εὐνοούμενος! Θάνατος εἰς τὸν κόμητα τῆς Λεδέσσης.

— Οὐδέποτε, ἐπιθυρῖσεν ἡ βασιλόπαις.

— Ἄν μαζὴ μ' ἐμᾶς καταρασθῇ αὐτὸν τὸν ἀθλίον, τότε θά σε ἀφήσωμεν νὰ μ' πῆς εἰς τὸ Ἀλκαζάρ.

— Φονεύσατέ με ἂν θέλετε, εἶπε χαμηλοφώνως ἡ βασιλόπαις, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ καταρασθῶ τὸν δὸν Βελτράνδον.

— Καὶ γιατί; ἀνέκραξε σιωπητικῶς ὁ κωδωνοκρούστης.

— Διότι πάντοτε ὑπῆρξε πρὸς ἐμὲ ἀγαθὸς καὶ περιποιητικὸς καὶ ὁ Θεὸς δὲν θὰ μ' ἐσυγχώρει ποτὲ ἂν ἐφαινόμην ἀχάριστος πρὸς αὐτόν· διότι εἶνε ὁ πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος θεράπων τῆς μητρὸς μου, διότι εἶνε ὁ πιστὸς σύμβουλος τοῦ βασιλέως, πατρός μου, καὶ διότι ὁ πατήρ μου δὲν θὰ μ' ἐσυγχώρει ποτὲ διὰ τοιαύτην ἀδικίαν.

— Καλὰ, Βελτρανοπούλα! ἀνέκραξε θριαμβευτικῶς ὁ κύρ Διέγος· χωρὶς νὰ το καταλάβῃς, θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα, ὅπου σὺ ἡ ἰδία θὰ μισήσῃς αὐτὸν τὸν ἀτιμον ἀνθρωπον, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ ἀτιμᾶζει ὁλονένα τὸν βασιλέα τῆς Καστιλλίας, ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔνῃ εὐνοούμενος αὐτοῦ.

Ἐνῶ δὲ ταῦτα ἔλεγεν, ἡ δόνα Ζουάνα, παράφορος ἐξ ὀργῆς καὶ ἀγνακτικῆς, ἔστρεψε τὰ νῶτα περιφρονητικῶς πρὸς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον βλοσυρῶς πάντοτε ἔβλεπεν αὐτήν. Οὐχ ἤττον, καταβαλοῦσα πᾶσαν προσπάθειαν, ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖρας τῆς, ἐλπίζουσα οὕτως ὅτι θὰ συνεχίσει τὴν καρδίαν τοῦ πλῆθους, τὸ ὁποῖον ὁλονὲν ὠρετο κατ' αὐτῆς.

Αἰφνης ὁ βυρσοδέψης ἐκτύπησε τὸν ὦμον τοῦ Διέγου καὶ τῷ εἶπεν·

— Καὶ τώρα ποία εἶνε ἡ γνώμη σου, κουμπάρε; Ὁ καιρὸς μᾶς βιάζει· θέλεις νὰ τὸν διώξωμεν ἢ νὰ τὸν σκοτώσωμεν, αὐτὸν τὸν ἀτιμον τὸν Βελτράνδον;

— Νὰ τὸν διώξωμεν! ἀπήντησεν ὁ πολίτης Διέγος, γιὰ νὰ τρέχῃ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ νὰ διασκεδάσῃ ἡσυχὰ μὲ τὰ χέρια εἰς τὰς τσέπας του!

— Εἰς τὰς τσέπας του! ὑπέλαθε τραχέως ὁ Βαλταζάρ, γιὰ ἰδὲ τί ἀνόητος ποῦ εἶνε! Θέλεις λοιπὸν νὰ χῶσθαι τὰ χέρια του εἰς τὰς δικαίς μας;

Ἀπλετος γέλως διεδέχθη τὴν ἀστείαν ταύτην ἀπάντησιν τοῦ Βαλταζάρ.

— Καὶ λοιπὸν! κύρ Διέγο, ἀφοῦ εἶσαι ἀνθρώπος τοῦ πολέμου, πιστεύω ὅτι ἤλθεν ἡ στιγμή νὰ σε δοκιμάσωμε τί ἀξίζει, εἶπε σοβαρῶς ὁ βυρσοδέψης, ἀναστρέψας τὰς χεῖρας τοῦ ἐπενδύτου του καὶ σείσας ἀπειλητικῶς τὴν πλατεῖαν μαχαίραν του.

— Τί θέλεις νὰ πῇς μ' αὐτό; ἀνέκραξεν ὁ κωδωνοκρούστης κάτωχρος γενόμενος.

— Ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὰ βάλωμεν μ' ἓνα ἀθῶο παιδί, ἀλλὰ μ' ἐκείνους ποὺ μᾶς πταίουν. Νὰ! γύρισε τὸ κεφάλι σου, κύρ

Διέγο, καὶ θὰ ἴδῃς ἐμπρός σου τὸν διάβολον.

Ὁ κωδωνοκρούστης ὑπήκουσε μηχανικῶς καὶ ἐφρικίσεν ἰδὼν ἐρχόμενον εἰς τὴν πλατεῖαν νέον τινὰ ἱππέα, ἱππεύοντα ὠραιότατον ἵππον, καὶ σείοντα ὑπερρφάνως τὸ μαστίγιόν του, ἐνῶ ἡ χρυσοκέντητος στολή του ἐθάμβωσε τὰ ὄμματα πάντων.

Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν πλατεῖαν ἅμα τῇ ἀπροσδοκῆτῃ ἐμφανίσει τοῦ νέου τούτου. Τὸ ὑπερήφανον παράστημά του καὶ τὸ γλυκὺ καὶ συμπαθὲς πρόσωπόν του προέδιδον ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνδρα θηλυπροεπὺς χαρακτήρος· ἀλλὰ βλέπων τις τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημά του καὶ τὴν εὐρεῖαν ὠμοπλάτην του, πάραυτα κατενόει ὅτι ὁ νέος οὗτος ἦτο γενναῖος καὶ ρωμαλέος. Οὐχ ἤττον αἱ ἄβραι καὶ λεπτοφυεῖς χεῖρές του καὶ οἱ μικροὶ καὶ κομποὶ πόδες του ἐδύναντο ν' ἀπατήσωσι καὶ τὸν μᾶλλον ὀξυδερκῇ παρατηρητήν, ὅστις, βλέπων μόνον τοὺς πόδας τούτους, ἀποκρυπτομένου τοῦ λοιποῦ σώματος, θὰ ἐξελάμβανε βεβαίως αὐτοὺς γυναικεῖους.

Ἡ ξανθὴ αὐτοῦ κόμη καὶ οἱ ζωηροὶ καὶ κυανόχροοι ὀφθαλμοὶ του, οἵτινες ἔλαμπον ὡς ἀστέρες ὑπὸ τὰς μακρὰς καὶ πυκνὰς αὐτοῦ βλεφαρίδας, ἐδίδον εἰς τὴν ὄψιν του ἀληθὲς μεγαλεῖον καὶ ἀγέρωχον φυσιογνωμίαν. Βεβαίως ἡ φιλοδοξία εἶχε καταλάβει τὴν καρδίαν του, διότι πάντοτε σχεδὸν ἐξήρχετο ἔριππος καὶ οὐδέποτε ἠτένιζε τοὺς ἀνθρώπους κατὰ πρόσωπον.

Καὶ ὁντως· ὁ δὸν Βελτράνδος Δὲ λα Κουέδας ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του, μὴ προσέχων ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ πλατεῖᾳ κυμαίνοντος ἐκείνου πλῆθους.

— Ἐμπρός λοιπόν, κύρ Διέγο! εἶπεν ὁ βυρσοδέψης. Σὺ, ποῦ ἔξερεις καὶ μιλεῖς, λάβε τὸν λόγον τώρα!

Καὶ ἐνριπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ ἡμέτερος ῥήτωρ ἐγένετο ἀνάρπαστος ὑπὸ τοῦ βοῶντος ἐκείνου ὄχλου καὶ ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ ἵππου τοῦ δὸν Βελτράνδου, ὑπὸ τὸν χρυσοκέντητον μανδύαν τοῦ ὁποῖου ἔλαμπε τὸ ἀδαμαντοκόλλητον ξιφὸς του.

Πάραυτα γέλως σαρδωνικὸς ἀντήχησε καθ' ὅλην τὴν πλατεῖαν, ἐνῶ πολλοὶ ἐκ τῶν τοῦ ὄχλου ἐκράτουν ἀνὰ χεῖρας λίθους, ἑτοιμοὶ νὰ λιθοβολήσωσι τὸν εὐνοούμενον τοῦ βασιλέως. Ὁ δὸν Βελτράνδος ἠννόησε πάραυτα τὸν κίνδυνον καὶ ἀνεχαίτισε τὴν ὁρμὴν τοῦ ἵππου του ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν θὰ διήρχετο ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Διέγου· ἀλλ' οὗτος, ἀντὶ νὰ κρατήσῃ τὸν ἵππον ἐκ τοῦ χαλινοῦ, ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ διέλθῃ ἐνώπιόν του καὶ κατέπεσε γονυπετῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

— Σταθῆτε, σταθῆτε! κύριε κόμη! ἀνέκραξε διὰ φωνῆς πνιγρᾶς.

Ὁ δὸν Βελτράνδος ἐξεκαρδίσθη τότε γελῶν, ἰδὼν τὸν ἀλλόκοτον φόβον, ὅστις κατέλαβε τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ, καταστάντα ὡχρὸν καὶ ἀναυδὸν ἀπέναντι αὐτοῦ.

— Τί θέλεις; ἠρώτησεν αὐτὸν ψυχρῶς ὁ κόμη, διατί εἶσαι γονυπετῆς πρὸ τοῦ ἵππου μου; Μή πως θέλεις νὰ μαι ζητήσης χάριν τινά;

Ὁ κωδωνοκρούστης, ἰδὼν τὰ βλέμματα πάντων προσήλωμένα ἐπ' αὐτοῦ καὶ νομίσας ὅτι ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἦτο ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀνέλαβεν αἰφνης τὸ θάρρος του καὶ ἀνέκραξεν αὐθαδῶς·

— Πραγματικῶς ἦλθα νὰ σου ζητήσω μίαν χάριν, τὴν ὁποῖαν ἀπαιτῶ ἀπὸ τὸν βασιλέα μας, δὸν Βελτράνδε, ἐξ ὀνόματος ὅλου αὐτοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ὅλων τῶν Καστιλλιανῶν.

— Καὶ ποία εἶνε αὕτη ἡ χάρις; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ κόμη.

— Νὰ διώξῃ καὶ νὰ ἐξορίσῃ τὸν εὐνοούμενόν του, κύριε, ὑπέλαβεν ὁ Διέγος ἐτι μᾶλλον ἐνθαρρυνθεὶς ὡς ἐκ τῆς τεταραγμένης στάσεως τοῦ κόμητος.

Αἰφνης ὁ δὸν Βελτράνδος ἔβαλε γέλωτα σαρδωνικόν· κύψας δ' ἡρέμα ἐπὶ τῆς χαίτης τοῦ ἵππου του, ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἀρπάσας τὸν ἡμέτερον ῥήτορα ἐκ τοῦ περιτραχηλίου τοῦ προστερνιδίου του, ἤγειρεν αὐτὸν ὡς πτερόν μέχρις αὐτοῦ καὶ παρατηρῶν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον·

— Πῶς ὀνομάζεσαι; τὸν ἠρώτησεν.

— Διέγος Μελάμπος, Ὑψηλότατε, ἐπιθυρῖσε τρέμων ὁ κωδωνοκρούστης, γενόμενος καταπόρφυρος. Ἀλλὰ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! εὐσπλαχνίσου με!

— Καὶ τί ἐπαγγέλλεσαι, Διέγο;

— Εἶμαι κωδωνοκρούστης τῆς μητροπόλεως, Ὑψηλότατε· ἀλλ' εὐσπλαχνίσου με, διὰ τὸν Θεόν! μ' ἐπνίξε.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξωγκοῦντο ὁλονέν.

— Κωδωνοκρούστης! ἐπανελάβεν ὁ δὸν Βελτράνδος. Ἄ! δὲν εἶσαι προωρισμένος διὰ τοιοῦτον ἐπαγγέλμα, φίλε Διέγο. Ἄν θέλῃς νὰ με ἀκολουθήσῃς, θὰ κρεμάσω εἰς τὴν κεφαλὴν σου κωδωνίσκους, θὰ σοὶ δώσω ἓν σκῆπτρον, καὶ θὰ σε βάλω νὰ καθήσῃς εἰς τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου παράρρονος βασιλέως. Δέχεσαι;

— Ἀλλὰ τί θὰ πῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τολέδης, Ὑψηλότατε; ὦ! ἐπνίγηκα! σῶσέ με γιὰ τὸν Θεόν!

— Ὁ ἀρχιεπίσκοπος δὲν θὰ θελήσῃ νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν θέσιν του, ὑπερασπιζόμενος τοιοῦτον ἀνάξιον ὑπηρέτην, ἀπήντησεν ὁ εὐνοούμενος παρατηρῶν ἀγέρωχος τὸν κωδωνοκρούστην. Ἄλλως τε, εἰμπορεῖς νὰ τὸν εἰδοποιήσῃς περὶ τούτου διὰ νὰ ὠφεληθῇ τοῦ μαθήματος, διότι, ἐν ἀνάγκῃ, θὰ μεταχειρισθῶ διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπον τὸν κύριον, ὅπως καὶ τὸν ὑπηρέτην.

Καί, ταῦτα εἰπὼν, ἀρῆκε τὸν Διέγον νὰ πέσῃ κατὰ γῆς, ὅστις, κατησχυμένος καὶ τρέμων ἐτι ἐκ τοῦ φόβου, ἔφυγε τροχάδην ἐν τῷ μέτῳ τῶν συριγμῶν τοῦ πλῆθους.

Ἡ εὐτολμος στάσις τοῦ κόμητος Δὲ Λεδέσμα εἶχεν ἐπαισθητῶς μετριασθῇ τὴν ὀργὴν τῶν στασιαστῶν· οὐχ ἤττον, ἐνῶ τὸ πλῆθος σιωπηλῶς παρεμέριζε κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ, ἤχηρά τις φωνή, ἀντηχήσασα ὀπίσθεν αὐτοῦ, συνεκέντρωσε καὶ αὖθις τὸν ὄχλον.

— Θάνατος εἰς τὸν δὸν Βελτράνδον Δὲ λα Κουέδαν!

Εἰς τὰς φωνὰς ταύτας ὁ αὐλικὸς ἔστρεψεν ἐπιδειξίως τὸν ἵππον του καὶ εὐρέθη

ἀπέναντι τοῦ ὀμίλλου ἐκείνου, ἐξ οὗ προήλθον αἱ κορυφαὶ ἐκεῖναι. Πάντες ἐν ἀκαρεῖ δισκορπίσθησαν φεύγοντες, ἐκτός ενός καὶ μόνου, ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἐπὶ προσηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Αἱ φλόγες, τὰς ὁποίας ἐξέπεμπον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ εὐνοομένου, κατεκερύνωσαν ἀκαριαίως τὸν ἔνοχον, ὅστις, ὁμολογῆσας τὸ λάθος τοῦ, ἔπεσε γονυπετής πρὸς τῶν ποδῶν του, ζητῶν παρ' αὐτοῦ συγγνώμην.

— Πῶς, εἶπαι σὺ, κύρ Βαλταζάρ, ὁ ὀπίστος ἤθελες νὰ με φονεύσουν; εἶπεν ὁ κόμης γελῶν ἀπὸ καρδίας, σὺ ὁ μᾶλλον φιλήσυχος τῶν χρυσοχῶν; Βλέπω ὅτι δὲν ἐννοεῖς τὸ συμφέρον σου, φίλε μου! Ἄν ἀπέθνησκον, θὰ ἡγόραζεν ὁ ἐνάρτετος μαρκήσιος Δὲ Βιλλένας τόσα περιδέραια καὶ βραχιόλια ὅσα ὁ κόμης Δὲ Λεδέσμας;

Καί, ἀρκεσθεὶς εἰς ἐλαφρὸν διὰ τοῦ μαστιγίου τοῦ κτύπημα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Βαρταζάρ, τοῦ ὁποίου αἱ ἐρυθραὶ παρειαὶ εἶχον καταστῆ ἰόχρους, ὥρμησε καλπάζων πρὸς τὴν πύλην τοῦ Ἀλκαζάρ, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἤδη ἐμφράξει στίφος ἀνθρώπων, ὠπλισμένων διὰ μαχαιρῶν, πελέκων καὶ ὀβελῶν.

— Κύττα ἐδῶ! εἶπεν ἐπαίτης τις πρὸς τὸν χρυσοχόν, ὑποστηρίζων αὐτόν, πιστεύω δὲ τώρα πῶς ἡ γυναῖκά σου καὶ ἡ κόρη σου δὲν θὰ ἔχουν καμμίαν ἐλπίδα γιὰ νὰ ἀγοράσουν νέα ἐπαναφόρια.

Ὁ Βαλταζάρ, κατηφὴς καὶ τεταπεινωμένος, ἔφυγεν ἀναμέσων τοῦ πλήθους, τὸ ὅποτον ἠκολούθησεν αὐτὸν διὰ συριγμῶν καὶ γελῶτων, ὅπως καὶ τὸν ἀτυχῆ κωδωνοκρούστην.

Ὅχι ἦττον ὁ κόμης δὲν εἶχεν ἔτι συνέλθει ἐκ τῆς πρώτης παραχῆς, ὅτε παρετήρησε τοὺς περὶ τὴν θύραν φρουροῦντας ἐκείνους ἀνθρώπους, οἵτινες ἐφαίνοντο ἔχοντες ἀγρίαν καὶ ἀπειλητικὴν τὴν ὄψιν καὶ οὐχὶ διατεθειμένοι νὰ ὑποκύψωσιν εὐκόλως, ὅπως οἱ πρῶτοι. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν ἵστατο ἀγρίως, ὡς ἀγαλμα ἀπρόσβλητον, ὁ ἀτρόμητος βυρσοδέψης, ὅστις διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει ἀπὸ τοῦ βραχίονος τὴν βασιλόπαιδα καὶ διὰ τῆς ἐτέρας γυμνὴν τὴν μάχαιραν.

— Παρμερίσατε, ἄθλιοι! ἀνέκραξεν ἀγρίως ὁ Δὲ λὰ Κουέβας, ἂν θέλετε νὰ μὴ γίνετε θύματα τοῦ ἵππου μου.

Οὐδεὶς ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεως του· ἀλλ' ἡ δόνα Ζουάνα, ἰδοῦσα τὸν κόμητα περικυλούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγρίου καὶ καλῶς ὠπλισμένου ἐκείνου σαρφετοῦ καὶ φοβηθεῖσα, ἀνέκραξε δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς:

— Προεῖξατε, δὸν Βελτράνδε, προσέξατε!

Εἰς τὸν ἦχον τῆς γλυκείας καὶ τρεμούσης ἐκείνης φωνῆς, ὁ εὐνοούμενος, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐφαίνετο μειδιῶν καὶ ἀτάραχος, ἀνεσκίρτησε, καταληφθεὶς ὑπὸ τρόμου. Ἠνέφξε βλοσυρῶς τὰ βλέμματ' αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἐξέπεμπον πυρίνους φλόγας, καὶ ἔτεινε τὸ σῶμα, ὡς ἐπὶ ἀμφιβάλλων εἰς ὅτι πρὸ ὀλίγου ἤκουσεν· εἶτα δὲ, στηριξὰς τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ἀγένοος τοῦ ἵππου του καὶ ὀρθωθείς ἐπὶ τῶν ἀναβολῶν του, ἔριψε βλέμμα φλογερὸν

καὶ πλήρες ἀγανακτήσεως ἐπὶ τοῦ ὀμίλλου ἐκείνου καὶ ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τὴν βασιλόπαιδα, αἰχμάλωτον οὖσαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες ἤγειρον κατ' αὐτῆς τὰς βεβήλους τῶν χεῖρας.

Ὁ χρότης θανάτου ἐκάλυψε πάραυτα τὸ πρόσωπον τοῦ κόμητος Δὲ Λεδέσμας. Ἐρρηξε βρθεῖαν ὠρυγὴν καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ἵππου του· ἀλλὰ, φεῦ! τῷ εἶχον ὑπεξαίρεσει αὐτό! Πλήρης ὀργῆς, ἐκέντησεν ἰσχυρῶς τὸν ἵππον του καὶ, ἀψηφῆσας τὸν κίνδυνον, ἐπέπεσε λυσσαλέως κατὰ τοῦ ὠπλισμένου ἐκείνου ὄχλου, ὅστις, εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην προσβολὴν, ὠπισθοχώρησεν ἔντρομος, ἀφήσας αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν δίοδον· καὶ τότε, προχωρήσας ταχέως πρὸς τὴν βασιλόπαιδα, ἔλαβεν αὐτὴν παραφόρως εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐνῷ ταῦτοχρόνως δάκρυα ἀνέβλυζον ὑποτρέμοντα εἰς τὰ ἄκρα τῶν βλεφαρῶν του.

Ἄλλ' ἤδη ὁ ὄχλος, συνελθὼν ἐκ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως, ὥρμησε κατ' αὐτοῦ ἀπειλητικώτερος καὶ μᾶλλον λυσσαλέος.

— ὦ! θέλετε νὰ με κακοποιήσετε, ἄθλιοι! ἀνέκραξεν ἐκτός ἐκτουτοῦ ὁ δὸν Βελτράνδος. Ποῖος λοιπὸν ἐξ ὧμῶν ἐτόλμησε νὰ ἐγγίσῃ ἐπὶ τῆς βασιλόπαιδος δόνας Ζουάνας; Δὲν ἤξεύρετε λοιπὸν ὅτι ἡ ἀτιμος αὕτη πρᾶξι σας εἶνε ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας; Ἄ! μὴ νομίζετε ὅτι θὰ διαφύγετε τὴν δικαιοσύνην· ἕκαστος στεναγμὸς τῆς δόνας Ζουάνας θὰ πληρωθῇ, σὰς τὸ ὀρκίζομαι, πολὺ ἀκριβῶς.

Ἐνῷ δ' ἔλεγε ταῦτα, προσηλωμένον ἔχων τὸν νοῦν εἰς τὴν δόξαν Ζουάνας, κακοῦργοι τινες ἀπέκοψαν τοὺς ὀπισθίους πόδας τοῦ ἵππου του. Τὸ ταλαιπώρον ζῶον, κακὰ βληθὲν ἐκ τῶν πόνων, κατέπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ δὲ κόμης, ὅστις εἶχε διαπεράσει τοὺς πόδας του εἰς τοὺς ἀναβολαίς, κατεκυλίσθη βρθεῶς μετ' αὐτοῦ, κρατῶν πάντοτε εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν μικρὰν βασιλόπαιδα. Καὶ τότε οἱ στασιασταὶ ἐπέπεσον κατ' αὐτῶν μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων καὶ θὰ ἐφόνεον ἀρεούτως αὐτόν, ἂν μὴ παρενέβηκεν ὁ βυρσοδέψης, ὅστις, ἀνχαίτισσας διὰ νεύματος τοὺς συναδέλφους του, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς:

— Σηκωθῆτε, δὸν Βελτράνδε! δὲν συνειθίζω ποτὲ νὰ κτυπῶ τοὺς ἐχθροὺς μου κατὰ γῆς.

Ὁ δὸν Βελτράνδος προσπάθησε τότε νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀδύνατον, καθόσον εἶχεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν βασιλόπαιδα, ἥτις παρέλυε τὰς δυνάμεις του. Ἡ δόνα Ζουάνα, ἐννοήσασα τοῦτο, ἐστράφη τότε πρὸς τὸν βυρσοδέψην καὶ τῷ εἶπε διὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς:

— Βοηθήσατέ μας λοιπὸν, φίλε μου, ἀφοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶσαι κακὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν θέλεις νὰ μας βλάψῃς.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ βυρσοδέψης ἀνεσκίρτησε καὶ, τείνας τὴν μέλαιναν καὶ τυλωδὴ χεῖρά του πρὸς τὸν ἐπιφανῆ εὐνοούμενον, καίμενον ἐκτάδην πρὸ τῶν ποδῶν του, ἀνήγειρεν αὐτόν καὶ, δεῖξας αὐτῷ διὰ τῆς χειρὸς τὸ Ἀλκαζάρ, τῷ εἶπε διὰ φωνῆς εὐσταθοῦς.

— Πήγαινε, κύριε κόμη, ἀλλὰ σκέψου καλὰ ὅτι ἡ δόνα Ζουάνα σὲ ἐσωσεν· αὐτὸ τὸ ἄθωο παιδί ἐστάθη ἡ σωτηρία σου. Δὲν θὰ εἰμπορούσα ποτὲ νὰ σε σκοτώσω ἂν δὲν ἐσκότωνα καὶ αὐτὸ τὸ ἄθωο πλάσμα, τὸ ὁποῖον δὲν μου ἔκαμε τίποτε καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ βλάψω. Καὶ αὐτὸς ὁ μαρκήσιος, δὲ Βιλλένας θὰ ἐφαίνετο εἰς τὴν περιστάσιν ταύτην ὀλιγώτερον δειλὸς ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' ἔχω καὶ ἐγὼ μίαν θυγατέρα, νέαν καὶ ὠραίαν, ὡς ἡ δόνα Ζουάνα, καὶ δὲν θέλω ὁ Θεὸς νὰ τιμωρήσῃ τὸ ἐγκλημα μου εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνης.

Ὁ δὸν Βελτράνδος οὐδὲ λέξιν ἀπήντησεν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐςπλήθην εἰς τὰ ἀνάκτορα, φέρων μεθ' ἐκτουτοῦ τὸ πολῦτιμον φορτίον του.

B

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐλαμβάνον χώραν τὰ γεγονότα, ἅτινα ἀφηγούμεθα, ὁ ἐνδοξος εὐνοούμενος τοῦ βασιλέως τῆς Καστιλλίας ἦτο ὁμολογουμένως ὁ θελκτικώτερος ἱππότης τῆς αὐλῆς. Νεώτατος εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ νωθοῦ καὶ ραθύμου τούτου βασιλέως, κατάρθρωσεν ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν, καὶ τοι γόνος πτωχῆς καὶ ἀρκανοῦς οἰκογενείας, νὰ προσκτήσῃται τοσαύτην εὐνοίαν, ὥστε πολλὰκις καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ μὴ πιστεύῃ εἰς τοὺς ἰδίους τοῦ ὀφθαλμοῦς.

Ἐπὶ τῆς προηγουμένης δυναστείας ὁ στρατάρχης δὸν Ἀλδάρος δὲ Λούνας, καὶ τοι γόνος ἀρχαίας καὶ πλουσίας οἰκογενείας, ἐγένετο μὲν ὁ εὐνοούμενος τοῦ βασιλέως, ἀλλ' εἶχεν ἀνέλθει βαθμηδὸν καὶ εἰς διάστημα πολλῶν ἐτῶν τὰ διάφορα ἀξιώματα τοῦ Κράτους, ὅπισθεν δ' ἐκάστου τίτλου τοῦ ἡ παρασῆμου ἐκρύπτετο καὶ νέκ πρὸς τὸ Κράτος ὑπηρεσία του. Δεξιὸς καὶ σώφρων σύμβουλος, ἀτρόμητος δὲ εἰς τὰς μάχας, ἔτισσε δις τὸ ἔθνος ἀπὸ τῶν ἀδυνάτων καὶ ἐξησθηνημένων χειρῶν τοῦ Ἰωάννου τοῦ δευτέρου. Ἡ προσωπικὴ ἀξία τοῦ εὐνοειδέστου τούτου ἀνδρὸς οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν καθόλου εὐημερίαν τῆς πολιτείας, τὴν ἡμέραν δὲ τῆς κρικομότησεως του, οἱ συγγενεῖς του δὲν εὗρον εἰς τὸ ταμεῖόν του οὐδὲ τὰ διὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ ἐπαρκούντα χρήματα. Ζῶν μὲν, εἶχεν ἐπισύρει κατ' αὐτοῦ τὸ κοινὸν μίσος ὡς ἐκ τοῦ ἀκχύπτου καὶ ὑπερηφάνου χαρακτῆρός του, ἀποθνῶν ὁμως, ἐθρηνήθη ὑπ' ὀλοκλήρου τοῦ ἰσπανικοῦ ἔθνους.

Καθ' ὅσον δ' ἀρρεῖ εἰς τὸν δὸν Βελτράνδον Δὲ-λὰ-Κουέβαν, δυναμεθὰ νὰ εἰπωμεν ἀπροκλύπτως ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἔξοχον ἐθνικὴν ἐκδόουλευσιν ὤρσειε τὸ μεγαλειόν του καὶ τὴν εἰς τὰ ὑψηλότερα τοῦ Κράτους ἀξιώματα ἀνύψωσιν αὐτοῦ. Οὐδεὶς δὲ ὁ ἀμφιβάλλων περὶ τούτου, καθόσον οὔτε πολιτικὸν νοῦν, οὔτε στρατηγικὸν πνεῦμα ἐπέκρητο, ὅπως ὁ προκατόχος αὐτοῦ δὸν Ἀλδάρος Δὲ Λούνας. Ἦτο πανοῦργος καὶ ἐπίβουλος αὐλικός, καὶ πλέν οὐ· εἶχε δὲ ἀκατάσχετον ροπὴν πρὸς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν· ἀλλ' ἡ φιλοδοξία του αὕτη θὰ ἐσβέννυτο βεβήτως ἐν τῇ γεννήσει τῆς, ἂν δὲν ἐπὶ ἡ-

χετο ἀπρόοπτον τι ὅπως συμβάν, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια παραλείπουσιν οἱ ἱστοριογράφοι, ὡς ἀσχετὰ πρὸς τὸ θέμα των, ἀλλὰ τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ διαφύγῃσι τῆς προσοχῆς ἐνὸς μυθιστοριογράφου.

Ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας διεκρίνετο ὡς μία ἐκ τῶν περιεκλληστέων ποιγκηπισσῶν τῆς Εὐρώπης· οὐχ ἦττον ἢ καλλονὴ τῆς εἰχεν· ἐλάττωμά τι, τὸ ὁποῖον μεγάλως κατέθλιβεν αὐτήν, τοῦτέστιν ἡ κόμη τῆς ἦτο ἀμφιβόλου χρώματος. Ὅπως δ' ἐπανορθώσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, ἐνέβαπτεν αὐτὴν ἐντὸς ὑγροῦ τινος, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς περιεῖχεν εὐφλέκτους οὐσίας. Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν περιεφέρετο εἰς τὸν κήπον τοῦ Ἀλκαζάρ, αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἦσαν τοσοῦτον φλογεραί, ὥστε αἰφνης ἤναψεν ἡ κόμη τῆς. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν νεαρός τις ἀκόλουθος, ὅστις ἤρχετο πρὸς αὐτήν, ἀποσταλὴς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, παρετήρησε τὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀναθρώσκοντα καπνόν, καὶ δὲν ἐδίστασεν, ἐναντίον ρητῆς διαταγῆς, ἀπαγορευούσης τὴν μετὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Καστιλλίας ἐπαφὴν οἰουδηποτέ ἀνθρώπου, νὰ ἐξαγάγῃ πάραυτα τὸν ἐκ χνοομετάξης πολυτίμον μανδύαν του καὶ νὰ καλύψῃ δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἰωάννης τῆς Πορτογαλλίας.

Τὸ πῦρ αὐθωρεὶ κατεσταλῇ, ἀλλ' ἡ βασιλίσσα, ἐνῶ νῦν χάριστει τὸν σωτήρᾶ τῆς διὰ τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του, παρετήρησε τὸ κομψὸν ἀνδραγαθία του καὶ τὴν ἐν γένει καλλονὴν τοῦ προσώπου του, καὶ ἐθαύμασεν ἐπὶ τοιαύτῃ ἀσυνήθει ὄντως δι' ἄνδρα καλλονῇ. Ὅθεν, θαμβωθείσα κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῇ καλλονῇ τοῦ ἀκολούθου τούτου, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐρασθῇ αὐτοῦ ἐμμανῶς. Τυφλωθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ δικαιολογούσα τὸ παράπτωμά τῆς εἰς τὴν ἀστασίαν καὶ ἀπιστίαν τοῦ συζύγου τῆς, ἤρξατο καλλιεργοῦσα τὸν ἔρωτα τοῦτον, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν κρυπτῇ καὶ παρὰ βύσπῃ, ἀλλὰ κατόπιν τοσοῦτον ἀπροκαλύπτως, ἥ μᾶλλον τοσοῦτον ἀναισχύντως, ὥστε ὁ ἔρως οὗτος ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καταλιπὼν ἀνεξίτηλα ἀτιμωτικὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς.

Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπῆρξεν ὄντως ἀπίστευτος ἡ τύχη τοῦ εὐτυχοῦς ἐκείνου ἀκολούθου, ὅστις ὠνομάζετο δὸν Βελτράνδος Δε-λὰ-Κουέδας. Καθεῖξεν ἀλληλοδιαδόχως διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἐπὶ τέλους κατέστη εἰς τῶν μᾶλλον εὐνοουμένων τοῦ βασιλέως. Μὴ ἀρκούμενος δὲ εἰς ὅλα ταῦτα, ἤθελε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀξιώματα τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ τὰς θέσεις ταύτας εἶχον καθέξει πρὸ πολλοῦ δύο ἄνδρες, ἰσχυροὶ καὶ ἐξέφρονες, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τολέδης καὶ ὁ μαρκήσιος Δε Βιλλένας, σύμβουλοι καὶ συνυπουργοὶ τοῦ νωθοῦ καὶ ἀφρονος Ἑρρίκου τοῦ τετάρτου.

Ὁ νέος εὐνοούμενος ἐσκέφθη ὅτι ἐδύνάτο εὐκόλως νὰ ὑπερπηδῇ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῇ βοηθείᾳ τῆς βασιλίσσης, ἐξασκούσης ἐπὶ τοῦ συζύγου τῆς μεγίστην ἐπιρροήν. Ὁ Ἑρρίκος ἦτο ὄντως χαρακτῆρος ψυχροῦ

καὶ ἀδιαφόρου, μὴ ἔχων ἰδίαν θέλησιν οὐδ' ἐνέργειαν· ἂν πολλάκις ἐλησμόνει τὰς ὕβρεις ἐλησμόνει ἐπίσης καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ ὁ σήμερον ἔχθρος αὐτοῦ καθίστατο αὐριοῦν ὁ ἐπιστηθιώτερος φίλος του.

Ὁ δὸν Βελτράνδος δὲ λὰ Κουέδας εἶχεν ἀνακοινώσει εἰς τὴν βασιλίσσαν τὰ σχέδιά του, αὕτη δὲ διὰ τοῦ διορατικοῦ αὐτῆς ἐνστίγκτου, ὅπερ εἶνε ἐμφυτον εἰς τὴν γυναικα, ἀνεκάλυψεν ὅτι μετὰ τῶν δύο τούτων πολιτικῶν ἀνδρῶν ὑφίστατο διένεξις τις, ἥτις ἡμέραν τινὰ θὰ κατέληγεν εἰς διάστασιν· ὄντως δὲ ἡ φοβερά καταιγὶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκραγῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των καὶ εἶδον αἰφνης ἑαυτοὺς ἀπεκδυομένους παντὸς ἀξιώματος καὶ ἀποστερουμένους τῆς βασιλικῆς εὐνοίας.

Ἐνῶ δὲ οἱ πεπτωκότες οὗτοι αὐλικοὶ ἐκρύβησαν εἰς τὰ βῆθη τῆς γῆς, ἐκπληκτοὶ ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτι ταύτῃ μεταβολῇ τῆς τύχης των, ὁ δὸν Βελτράνδος δὲ λὰ Κουέδας, διὰδεχθεὶς αὐτοὺς, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν.

Εἰς τὴν εἰδησιν ταύτην τὸ κόμμα τῶν δυσηρεστημένων ἠνώνησε τότε τὴν φοβεράν ἦτταν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη, καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ συμβουλευθῇ περὶ τοῦ προκτεῖν μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Τολέδης καὶ τοῦ μαρκησίου Δε Βιλλένας.

Τὰ ἐνδοξα αὐτῶν ὀνόματα, γνωστὰ καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν διὰ τὴν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐπιτυχὴ διοίκησιν τῶν κοινῶν καὶ τὸ ἀσπονδὸν μῖσος, τὸ ὁποῖον ἔτρεφον κατὰ τοῦ νέου εὐνοουμένου, ἦσαν ἀσφαλὴ ἐχέγγυα εἰς τοὺς πολυαριθμούς αὐτῶν φίλους, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ κόμμα τῶν δυσηρεστημένων, καὶ οἵτινες, ἐν γενικῇ συνεδρίᾳ, ἀνηγόρευσαν παμπληθεὶ σχεδὸν ἀρχηγούς τῆς *πρωμοσίας* τοὺς δύο πεπτωκότες πολιτικούς.

Ἔπεται συνέχεια.

Σ. *

ΔΑΜΠΡΟΥ ΕΝΥΓΑΛΗ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

1878

POZINA Η ΑΝΘΟΠΩΛΙΣ

Α

Οἱ ζήσαντες, ἔτι καὶ ἐπὶ βραχὺ, ἐν Ἀθήναις θὰ ἔλαβον πολλάκις τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν εὐχρέσκειν νὰ θαυμάσωσι τὰς λαμπράς αὐτῶν ἀστεροφεγγεῖς ἀττικὰς νύκτας, τὸν γλυκὺν αὐτῶν καὶ ἡμερὸν οὐρανόν, τὴν ἀργυρὰν αὐτῶν πανσέληνον.

Ποσάκις, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ἐπὶ τῇ μαγευτικῇ ταύτῃ καλλονῇ τοῦ ἀττικοῦ οὐρανοῦ, τοῦ μόνου ἐξόχως ὠραίου, ὅπερ παρουσιάζουσιν αἱ νεώτεραι Ἀθῆναι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ξένου περιηγητοῦ μετ' ἐκείνων, ἀτινα ὑφείλονται εἰς τὴν πολιάν καὶ σεβαστὴν ἀρχαιότητα, καὶ ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς χειμερινῆς εὐδίας, ὁμιλος φίλων, φύσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ποιητικαὶ — τότε ὑπῆρχε ποίησις ἐν Ἀ-

θήναις — δὲν ἐξήρχοντο μέχρι τοῦ καφφενείου τῆς Ἐκθέσεως ἢ μέχρι τῶν Στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὅπως ἀφθονώτερον καὶ ἐν μείζονι ἡρεμίᾳ ἀπολαύσει τοῦ ἐξαισίου θεάματος, τοῦ θεωρῆσαι τὴν νήνεμον γλαυκὴν θαλάσσαν τοῦ κόλπου τῆς Σαλαμίνος καὶ τοῦ Φαλήρου, τὰς γυμνάς καὶ φαλακράς, πλὴν καὶ οὕτως ὠραίας κορυφὰς τοῦ Ὑμητοῦ, τὸ περιεκλλῆς τοπίον, τὸ ὑπερκείμενον τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου Σταδίου, ὅπερ, ἀγνοῶ διατί, ὅταν βλέπω κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, λαμβάνον τὸ χρυσεῖον ἐκεῖνο καὶ ἰοσιδὲς χρῶμα τῶν ἀσθενῶν πλέον ἀκτίνων αὐτοῦ, τοσοῦτον συγκινεῖ τὴν καρδίαν μου!

Ποσάκις ἐν τοιαύτῃ ἐκστάσει διατελοῦντες, οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι νεαροὶ φίλοι, οἱ ὅλως ἀπείρως ἔχοντες τῶν τοῦ κόσμου, δὲν ἀνέπλασαν, ζωηρῶς καὶ στωμύλως διαλεγόμενοι, ὑπὲρ ἐκτῶν μέλλον, λαμπρόν, εὐρύ!

Εἶχον τὴν χρυσὴν ἐκείνην ἡλικίαν ἥτις νομίζει ὅτι, *ὅλα ὅσα πετοῦν τρώγονται*.

Ποσάκις, ἐν στιγμαῖς διαχύσεων δὲν ἐξωμολογήθησαν ἀλλήλοις τὰς ἐλπίδας των, τοὺς πόθους των, τοὺς ἔρωτάς των!

Πόσον εὐτυχεῖς ἡμέραι ἦσαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι!

Ὑπὸ τὸ τρέμον καὶ ἀσθενὲς φῶς τοῦ καφφενείου, ὁ μὲν ἀνεγίνωσκε κομψὸν στιχοῦργημα, ἄλλος ἀφήγησιν ἢ σκελετὸν δράματος, τρίτος μελέτην ἐπὶ ξένου συγγραφέως, τέταρτος τοιαύτην περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ ἄλλος, μανίαν ἔχων νὰ καταστῇ ἀνὴρ πολιτευτής, ἔδιδε περιλήψιν πολιτικοῦ ἀρθροῦ, ὅπερ ἔμελλε νὰ δημοσιεύσῃ τὴν ἐπιούσαν, ἢ ἐπέκρινε δριμύτως τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως, ἕτερος, τὸ ὄνομα τοῦ Ἰλίου τῆς Μαρίας πᾶσαν στιγμήν ἀνὰ στόμα ἔχων καὶ τὴν πατρίδα τοῦ Βασιγκτώνοιο λατρευτὸν τοῦ Ἰνδαλμα, ἐλάλει μετὰ θέμης ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων, καὶ τελευταῖος, ὁ Μῶμος τοῦ ὁμίλου ἐκείνου, νεανίας ἀκκήδης καὶ τοῦτ' αὐτὸ *τεμπελεφανῆς*, ἀπήγγελε στίχους σατυρικοὺς ἢ παρωδίαν ποιήματός τινος τῶν ποιητικίζόντων ἐταίρων.

Ἐν μιᾷ τῶν τοιούτων συναθροίσεων — ἦτο ἐσπέρα νεφελώδης καὶ ζοφερά, ἐπιτηδεῖα εἰς διέγερσιν μελαγχολικῶν καὶ ἀπαισιῶν συλλογισμῶν — εἰς, ὁ μόνος ἴσως μετὰ τῶν ἀπάντων φιλόσοφος καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων βαθὺς καὶ σοβαρὸς, νεανίας μὲν τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ γέρον τὴν φρένα καὶ τὴν καρδίαν, ἰδὼν τὴν ἀπέναντι Νεκρόπολιν, ἀπήγγελε στίχους, οἵτινες πάντοτε, καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἐν τῇ μέλλοντι, ἀναγινωσκόμενοι θ' ἀναμνηστικῶς προσελθῇ καὶ πολυτίμον ὑπαρξίν!

Καὶ ὁ ὁμιλος ἐκεῖνος παιδρός, ἀμέριμνος κατὰ τὸ πλεῖστον, ζωηρός, ἐνθους, ὠνειροπόλος νὰ ὑπηρετήσῃ, κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτῷ, τὴν Πατρίδα, νὰ διατελέσῃ ἀχώριστος ἐν τῇ μέλλοντι, διαρκῶς ἠνωμένος, χάριν τῆς ιδέας ταύτης, ἥτις τότε ἀπησχόλει τὸν τε νοῦν καὶ τὰς σκέψεις του...

Καὶ ὁμως...

Ἐξ ὅλου ἐκείνου τοῦ φιλικοῦ συμπλέγ-